

БҮЛЭГ1. ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Төслийн нэр:

Увс аймгийн Наранбулаг сумын нутагт орших “Харганат” төмрийн хүдрийн ордыг ил уурхайн аргаар ашиглах төсөл

1.2 Төслийн зорилго:

Харганат төмрийн хүдрийн ордыг ил аргаар ашиглах техник-эдийн засгийн үндэслэлийн зорилго нь төмрийн хүдрийг олборлон эдийн засгийн эргэлтэд оруулахад оршино.

1.3 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл:

“Эй Эл Жи Ти” ХХК нь 2007 онд үүсгэн байгуулагдсан бөгөөд Монгол улсын 9019022116 тоот бүртгэлийн дугаар бүхий аж ахуйн нэгжийн гэрчилгээтэй.

Ашигт Малтмалын Газраас “Эй Эл Жи Ти” ХХК-нд 2008 оны 06 сарын 02-ны өдрийн шийдвэрээр Увс аймгийн Наранбулаг сумын нутагт орших MV-013766 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий “Харганат” нэртэй төмрийн хүдрийн ордын ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг 30 жилийн хугацаатай олгосон байна.

Төсөл хэрэгжүүлэгч	“Эй эл жи ти” ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар	9019022116
Регистрийн дугаар	5130662
Тусгай зөвшөөрлийн дугаар	MV-013766
Хаяг	Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо энхтайвны өргөн чөлөө 13/3 Авзага трейп ХХК-ийн байр 804 тоот
Утас	99994774

Хүснэгт №. 1 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл

1.4 Төслийн хүчин чадал:

Ил уурхайн ашиглалтын хугацаанд 43.5 мян.м³ шимт хөрс хуулж овоолгод байршуулахаар байна.

Уулын ажлын календарчилсан төлөвлөгөөг захиалагч компанийн техникийн даалгаврын дагуу эхний 10-н жилд 250.0 мян.тн, 11-31 жилд 500.0 мян.тн хүчин чадалтайгаар 31 жил ашиглахаар төлөвлөлөө.

1.5 Уулын ажлын горим

Уулын ажил нь жилд 9 сар явагдана. Үйлдвэрлэлийн үндсэн процессууд нь тасралтгүй 7 хоног, өдөрт 1 ээлжээр 10 цагаар явагдана.

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хүснэгт 1 Ил уурхайн ажлын горим

Үзүүлэлт	Х.нэгж	Хоног
Календарь хоног	хоног	270
Жилд ажиллах сар	сар	9
Ээлжийн үргэлжлэх хугацаа	цаг	10
Ээлжийн тоо	ээлж	1
Ээлжинд ажиллах цаг	цаг	10
Баяр ёслолын хоног	хоног	10
Цаг агаарын саатал	хоног	8
Бэлтгэл ажлын хоног	хоног	2
Жилд ажиллах хугацаа	хоног	250

1.6 Үйлдвэрлэлийн нөөц

Харганатын ордын хүдрийн ордын нөөцийн тодотгол тооцоог 2017 онд ЭБМЗ-өөр хэлэлцүүлэн В+С зэргээр нийт 15.02 сая.тн төмрийн хүдрийн нөөцийг бүртгүүлсэн.

1.7 Уурхайн ашиглалтын систем

Ордын уул-техникийн нөхцөл, хүдрийн биетийн геологийн тогтцыг харгалзан ил аргаар, экскаватор-автосамосвалын хослол бүхий тээвэртэй, гадаад овоолготой ашиглалтын системээр ашиглана.

1.7.1 Уурхайн ашиглалтын элементүүд

Доголын өндөр: Хүдрийн хаягдал бохирдлыг бага байлгах, хүдрийн биетийн цул тогтцоос хамааруулан уурхайн ажлын доголын өндрийг $H_d=5\text{м}$ байхаар тооцов. Доголын өндөр бага байснаар хүдэр хөрсний чулуулгийн зааг орчимд үүсэх хаягдал болон бохирдлын хэмжээ багасах нөхцөл бүрдэнэ.

Ажлын бус доголын өндөр: Уурхайн ажлын доголыг цаашид ашиглахгүй, ил уурхайн хүрээ хязгаарт хүрсэн үед ажлын доголуудыг нэгтгэн ажлын бус догол үүсгэнэ. Ажлын бус доголын өндөр 10м байна.

Ажлын доголын хажуугийн налуугийн өнцөг: Ажлын доголын хажуугийн налуугийн өнцгийг чулуулгийн шинж чанарын нөхцөлөөр тодорхойлоход хөрс, хүдрийн доголд $\alpha_d=60^0$ байна.

Ажлын талбайн өргөн: Ажлын талбайн өргөнийг төсөлд дараах 2 хувилбараар тусгалаа.

- Хамгийн бага ажлын талбайн өргөн (Налуу траншейгаар нээх үед)
- Хэвийн ажлын талбайн өргөн

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Шинээр ашиглалтын түвшин нээхэд огтлох траншейгаар нээнэ. Траншей нээх, ажиллах техникийн аюулгүй зайн нөхцөлөөр ажлын талбай тодорхойлогдоно. Ажлын хамгийн бага өргөн 25 м-ээс багагүй байна.

График 1 Нөөц хуваарилалт

1.8 Уурхайн дэд бүтэц

1.8.1 Уурхайн барилга, байгууламж

Уурхай, үйлдвэрийн барилга байгууламжид захиргааны байр, ажилчдын болон хоолны байр, агуулах-засварын байр багтах бөгөөд эдгээр нь уурхайн баруунд талд байрлана.

Хүснэгт 2 Барилга байгууламж хийц бүтэц

№	Нэр	Хийц, бүрдэл	Тоо, ш
1	Оффис	Сэндвич	1
2	Амралтын байр	Сэндвич	1
3	Гал тогоо	Сэндвич	1
4	Сэлбэг, материалын агуулах	Сэндвич	1
5	Авто гараж	Сэндвич	1
6	Үйлдвэрийн байр	Сэндвич	1
7	Харуул хамгаалалтын байр	Сэндвич	2
8	Түлшний агуулах	Ёмкость	3
	Дүн		11

Түлш хадгалах зориулалтаар 60 тоннын 3 сав бүхий түлшний агуулах, масло болон бусад тос материалыг зориулалтын савтай нь тус тус хадгална. ШТМ-ын гал аюулгүй байдлын шаардлага, норм дүрмийн дагуу байрлуулан зориулалтын тоноглолоор хангасан байна.

1.8.2 Машин техник, тоног төхөөрөмжийн завсар үйлчилгээ

Уурхайд иж бүрэн засварын газрыг барьж байгуулна. Уурхайн машин техник, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээг өөрийн засварын мэргэжилтнүүд хийж гүйцэтгэнэ. Засварын хэсэгт токарийн суурь машин, дугуй засвар, гагнуур, компрессор зэргийг суурилуулна.

Уурхайн механик тоног төхөөрөмж, тээврийн болон бусад тоног төхөөрөмжийн агрегатын их засвар, томоохон хэмжээний урсгал засвар, зарим нарийн төвөгтэй эд ангийг сэргээх засвар зэрэг ажлыг тухайн тоног төхөөрөмжийг үйлдвэрлэж нийлүүлсэн компанийн засварын газар болон техникийн зохих түвшинд тоноглогдсон, дагнасан засварын газар, байгууллагад гүйцэтгүүлэхээр төсөлд авч үзэв.

1.8.3 Цахилгаан хангамж

Одоогийн байдлаар төсөл хэрэгжүүлэгч нь цахилгаан хангамжаа 30 дизл цахилгаан үүсгүүрээр хангаж байна.

Зураг 1 Уурхайн хотхоны дизл станц

Зураг 2 Уурхайн талбайн дизл станц

Уурхайн нийт цахилгааны хэрэглээг ашиглалтын 3 дахь жилээс Увс аймгийн Наранбулаг сумын төвөөс 10 кВт-ын ЦДАШ татаж хангахаар төлөвлөсөн. Уурхайд ил уурхайн гэрэлтүүлэг, баяжуулах үйлдвэр, засварын цех, хотхоны хэрэглээ гэсэн цахилгаан хэрэглэгч байна.

1.8.4 Усан хангамж

Орд газрын орчимд урсгал ус байхгүй. Хүдрийн биетүүд дээр өрөмдөгдсөн 80м хүртэл гүнтэй цооногуудад усны давхарга илрээгүй, хөндий хоолойд өрөмдөгдсөн хугдуудын усны түвшин нь хүдрийн биетүүдийн түшингээс хэдэн арав, зуун метрийн доор байрлалтай байдаг. Ордын гидрогеологийн нөхцөл байдал нь хуурай, хөрсний болон гүний усны ямар нэгэн илрэл ажиглагдаагүй учир гидрогеологийн ямар нэгэн хүндрэл байхгүй.

БҮЛЭГ 2. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИХ ТАЛБАЙН БАЙРШИЛ, ФИЗИК ГАЗАРЗҮЙН НӨХЦӨЛ

2.1 Төсөл хэрэгжих талбайн байршил

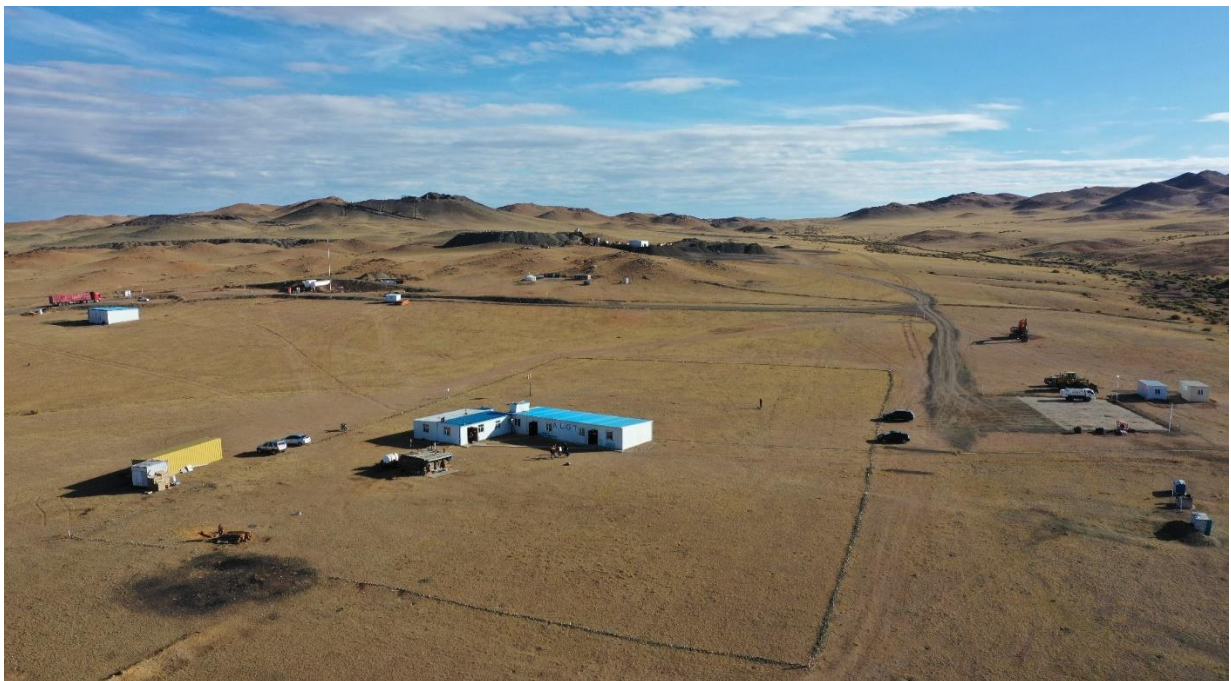
Ашигт Малтмалын Газраас “Эй Эл Жи Ти” ХХК-нд 2008 оны 06 сарын 02-ны өдрийн шийдвэрээр Увс аймгийн Наранбулаг сумын нутагт орших MV-013766 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий “Харганат” нэртэй төмрийн хүдрийн ордын ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг 30 жилийн хугацаатай олгосон байна.

Сумын Засаг даргын захирамж 2021 оны 06 сарын 18 өдрийн А/120 тоот шийдвэрийг үндэслэн нэгж талбарын 8511000592 дугаар бүхий 112 га газрыг Уурхайн газрын зориулалтаар эзэмшүүлж гэрчилгээ олгосон.

Сумын Засаг даргын захирамж 2021 оны 04 сарын 22 өдрийн А/59 тоот шийдвэрийг үндэслэн нэгж талбарын 8511000629 дугаар бүхий 17 га газрыг үйлдвэрийн барилга байгууламжийн зориулалтаар эзэмшүүлж гэрчилгээ олгосон.

Хүснэгт 3 MV-013766

Цэгийн дугаар	Уртраг	Өргөрөг
1	92° 11' 39.19"	49° 36' 51.79"
2	92° 10' 39.19"	49° 36' 51.79"
3	92° 10' 39.19"	49° 37' 21.78"
4	92° 11' 39.19"	49° 37' 21.78"

Зураг 3 Талбайн нисгэгчгүй нисдэг төхөөрөмжөөр зурагласан зураг

2.2 Төслийн талбайн физик газарзүйн нөхцөл

Увс аймгийн баруун өмнө хэсэгт:

- Улаанбаатар хотоос 1268 км,
- Аймгийнхаа төвөөс 90 км зайд байрладаг.

Увс аймгийн Завхан, Өлгий, Өмнөговь, Наранбулаг, Малчин сумуудтай хиллэдэг

Газарзүй: Далайн түвшнээс дээш 1200-1800 м өргөгдсөн. Физик газарзүйн хувьд Хан хөхийн нурууны үргэлжлэл Тогтохын шилийг дамнан Увс, Хяргас нуурын дунд оршдог.

Газар хөдлөлийн эрчим: 7 балл. Сумын нутаг дэвсгэрийн 20% нь хангай, 50% нь говь, 30% нь тал хээрийн бүс эзэлдэг. Газар Наранбулаг, мал аж ахуй хөгжүүлэхэд тохиромжтой.

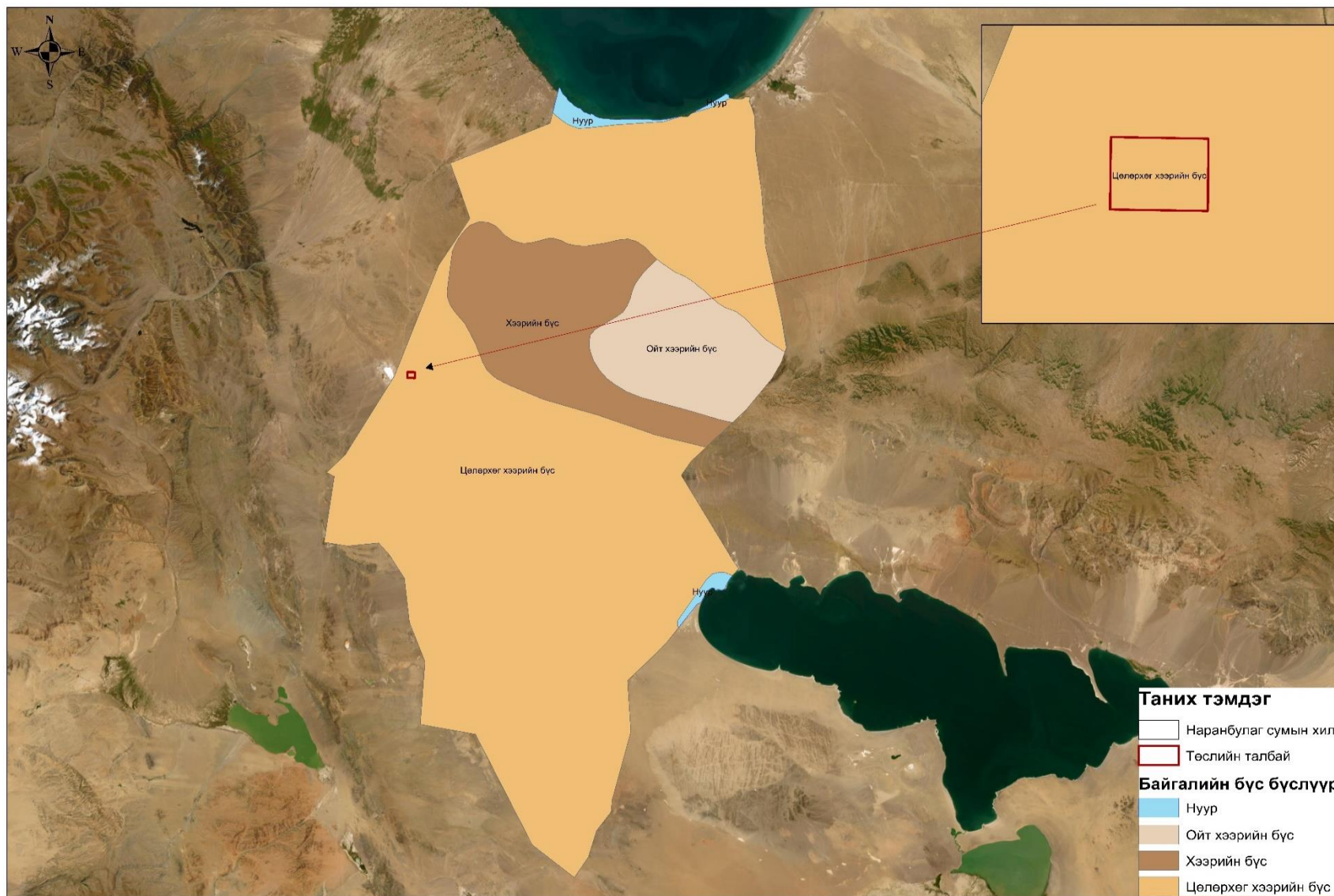
Увс аймаг нь Монгол орны баруун хойморт Их нууруудын хотгорын хойд хэсэгт өргөрөгийн дагуу сунаж тогтсон 69.6 мян.км. ёа газар нутагтай. Баруун талаараа 200 км Баян-Өлгий, өмнө талаараа 152 км Ховд аймаг, зүүн талаараа 340 км Завхан аймаг, хойд талаараа 575 км ОХУ-тай тус тус хиллэдэг.

Нийслэл Улаанбаатараас 1400 орчим км алслагдсан. Аймгийн төв Улаангом сум д.т.д 939 метр өндөрт оршдог. Увс, Хяргас нуур түүний эргэн тойрны говийн бүс, Хархираа, Түргэн, Ханхөхийн өндөр уулс бүхий говь, цөлөөс өндөр уулын мөнх цас, мөсөн гол хүртэлх төв Азийн гадагш урсгалгүй ай савын босоо бүслүүрийн бүхий л хэв шинжийг тусгасан ландшафт газарзүйн өвөрмөц тогтоцтой. Нутаг дэвсгэрийн 8.2 %-ийг уулын ойт хээр, 14.5 %-ийг өндөр уулын, 37.7 %-ийг хээрийн, 39.6 %-ийг говь цөлийн бүс эзэлдэг.

Байгалийн мужлалтаар Увс, Хяргас нуурын хотгорын цөлжүү хээр, хуурай хээрийн дэд муж, Ханхөхийн нурууны дундаж өндөр бэлэрхэг уул бүхий хээр, хуурай хээр, ар хажуугийн ойн дэд муж, Монгол Алтайн зүүн хэсгийн /Хархираа, Түргэн/ цулдам уул, хотгор ян сарьдаг, уулын нуга, уулын хээрийн дэд мужид тус тус багтана. Ийнхүү мөнх цаст өндөр уулсын бүслүүрээс ойт хээр, говь цөлийн бүсэд шилжих байгалийн олон бүс бүслүүрийг хамран орших нь аялал жуулчлалын олон төрөл хэлбэрийг нэгэн зэрэг хөгжүүлэх давуу талтай.

Хамгийн нам цэг нь д.т.д 758.9 метрт буй Увс нуурын түвшин, хамгийн өндөр цэг нь д.т.д 4250 метрт өргөгдсөн Цагаан Дэглий оргил юм. Хархираа, Түргэний салбар уулс д.т.д 4000 метрээс дээш өндөртэй 31 цаст оргилуудтай.

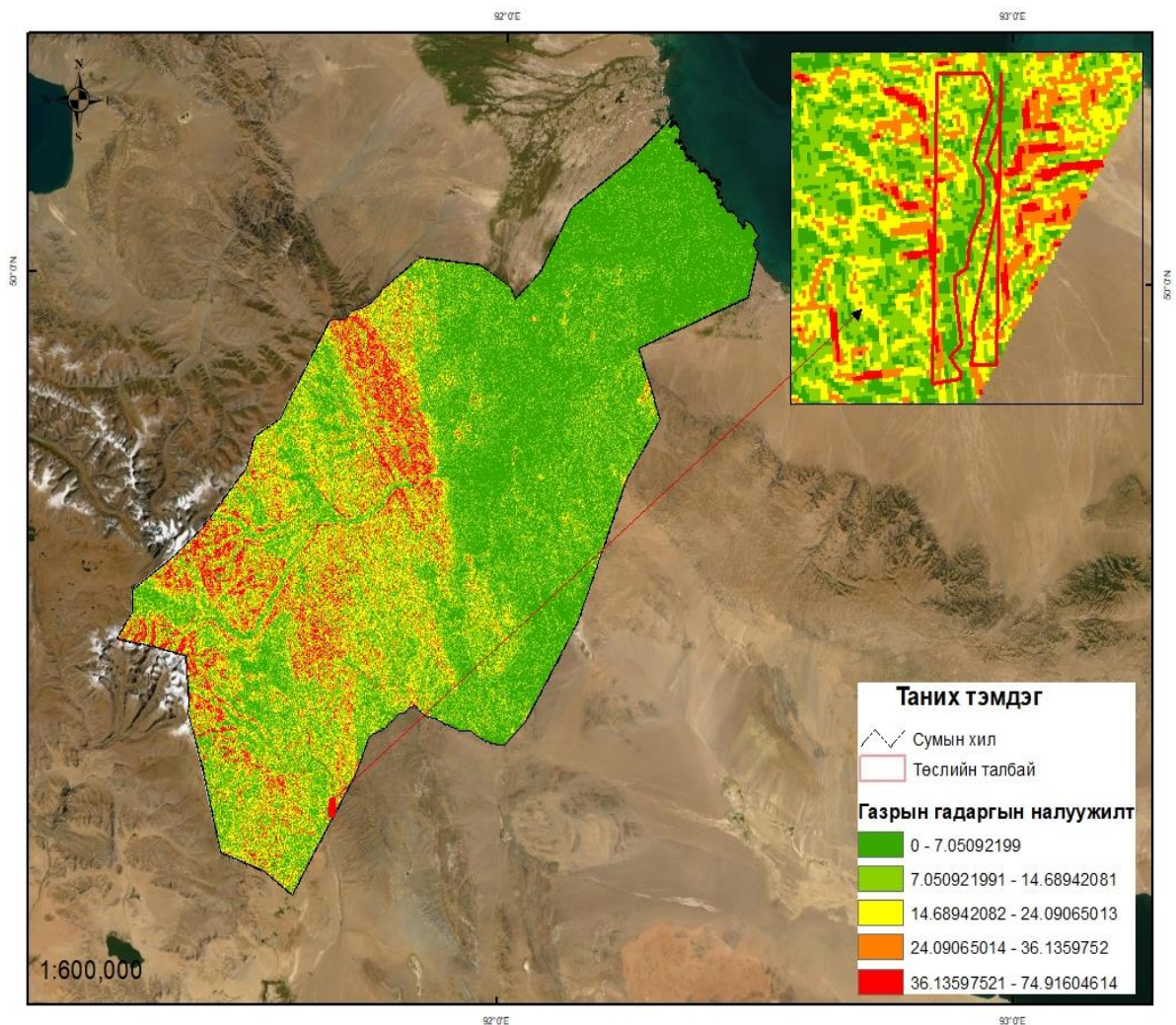
УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 4 Байгалийн бүс бүслүүр

2.3 Төслийн талбайн газрын гадаргын налуужилт:

Газрын гадаргын налуу нь суурьшлын бүс газрын барилга, байгууламж барьжбайгуулахад ихээхэн нөлөөтэй болохыг зураг төсөл боловсруулах, барилга байгууламжбарих талбайн бэлтгэл, газар шорооны ажилтай шууд холбож үздэг. Газрын гадаргынналуу ихсэх тутам газар шорооны ажлын хэмжээ мөн төдий чинээ нэмэгддэгтэйхолбоотой.Иймд газрын гадаргын налуугийн олон төрөл байдал нь хот төлөвлөлтийн үүднээсэзлэхүүн, орон зайн төлөвлөлтөд өвөрмөц үүрэг гүйцэтгэх нь маргаангүй бөгөөд хот,суурингийн янз бүрийн үүрэг зориулалтын бүсүүдийг гадаргын налуугийн хүчин зүйл,тухайн суурингийн онцлог байдалтай уялдуулан төлөвлөж барьж байгуулах нь зүйтэй юм.

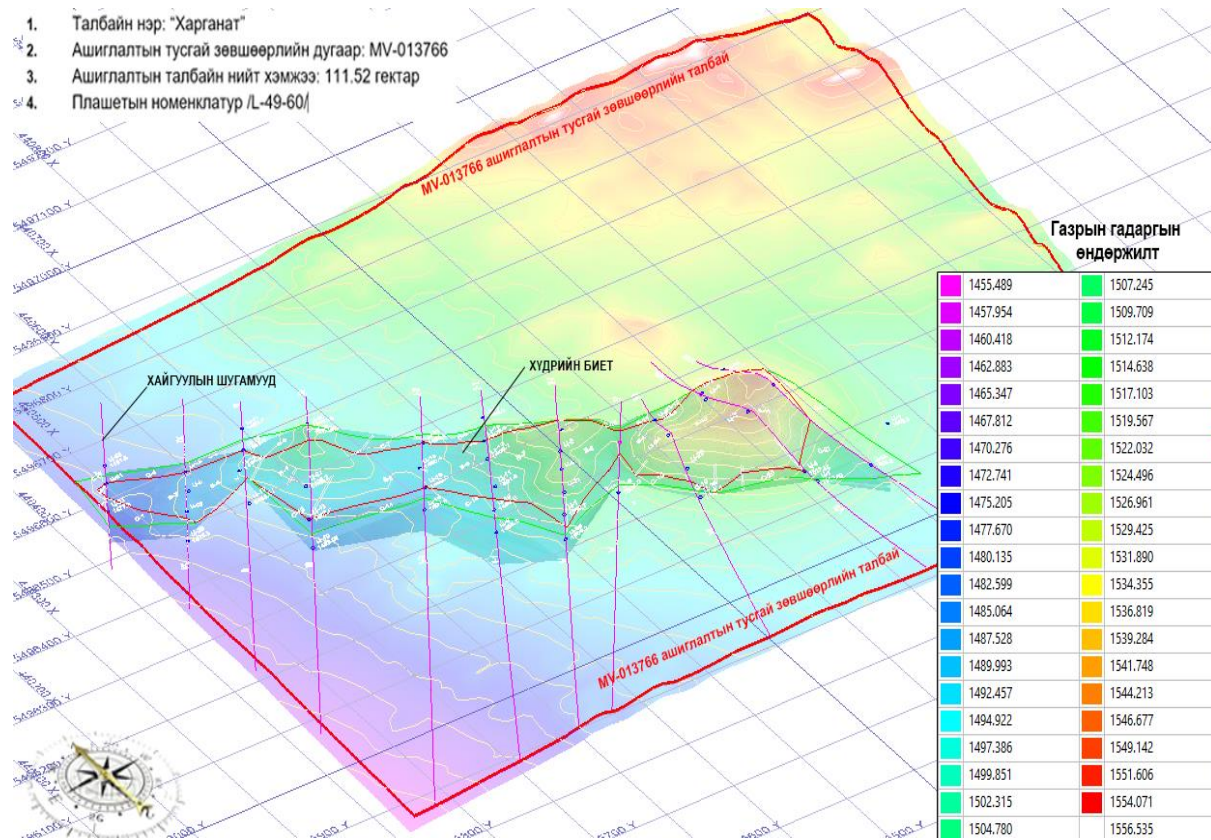

Зураг 5 Газрын гадаргын налуужилт

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

2.4 Төсөл хэрэгжих талбайн газрын гадаргын өндөршилт:

Хот, суурингийн байрлаж буй газрын өндөржилт ихсэх тутам агаарынхүчилтөрөгчийн агуулга болон темпратур буурч, өдөр шөнийн температурын зөрүү огцомөсч, салхины хүч ширүүсэн, агаарын хуурайшил нэмэгдэн, цаг уурын бусадөөрчлөлтүүдээс шалтгаалж, оршин суугчдын ая тухтай байдал алдагдан, эрүүл мэндэднөлөөлөхөөс гадна барилга байгууламжийн ашиглалтад сөрөг үр дүн үзүүлдэг байна.Эмнэлэг-биологийн шаардлагаас үндэслэн, хот байгуулалтын хувьд далайтүвшнээс дээш 1500 м хүртэл өндөржилттэй бол тохиромжтой, 1500-2500м хүртэл хязгаарлагдмал тохиромжтой, 2500 м-ээс дээш тохиромж муутай нөхцөлд үнэлэгдэж байна.

Зураг 6 Газрын гадаргын өндөршилт

БҮЛЭГ 3. УУР АМЬСГАЛ

Их нууруудын хотгор, Алтайн салбар уулсын бүсэд орших тул эрс тэс эх газрын уур амьсгалтай. Увс нуурын хотгор нь эргэн тойрон уулсаар хүрээлэгдсэн уулс хоорондын хотгор төдийгүй төв Азийн антициклоны төв юм.

Өвлийн улиралд агаарын даралт 1-р сард 1054 гПа болж, агаарын температур 1-р сард Зүүнговь, Тэс, Улаангом зэрэг ихэнхи сумдад -50 С буй хүрдэг нь монгол оронд тэмдэглэгдсэн хамгийн бага утга тул Увс нуурын хотгорыг Монгол орны хамгийн хүйтэн газар гэж үздэг.

Хархираагийн салбар уулс нь шовх оройтой огцом хэрчигдэлтэй гуу жалга элбэгтэй 2100-2500 м-ийн үнэмлэхүй өндөртэй. Нуурын хотгорын баруун талын намхавтар уулс нь 1700-2000 м үнэмлэхүй өндөртэй, хэрчигдэлд хүчтэй орсон гуу жалга элбэгтэй мөлгөрдүү оройтой. Талбайн хамгийн өндөр цэг нь Харлаг хар уул 2542 м, хамгийн нам цэг нь Бургастайн голын хөндийн адгийн өндөр дэнж 1632 м юм. Талбай нь эх газрын эрс тэс хуурай уур амьсгалтай богино зунтай, урт өвөлтэй, хамгийн хүйтэн нь 1-р сард -20° -35°, хамгийн халуун нь 7-р сард +18° - (+25°) байх ба жилдээ 100-180 мм хур тунадас унана.Ю-р сарын дунд үеэс 5-р сарын эх хүртэл

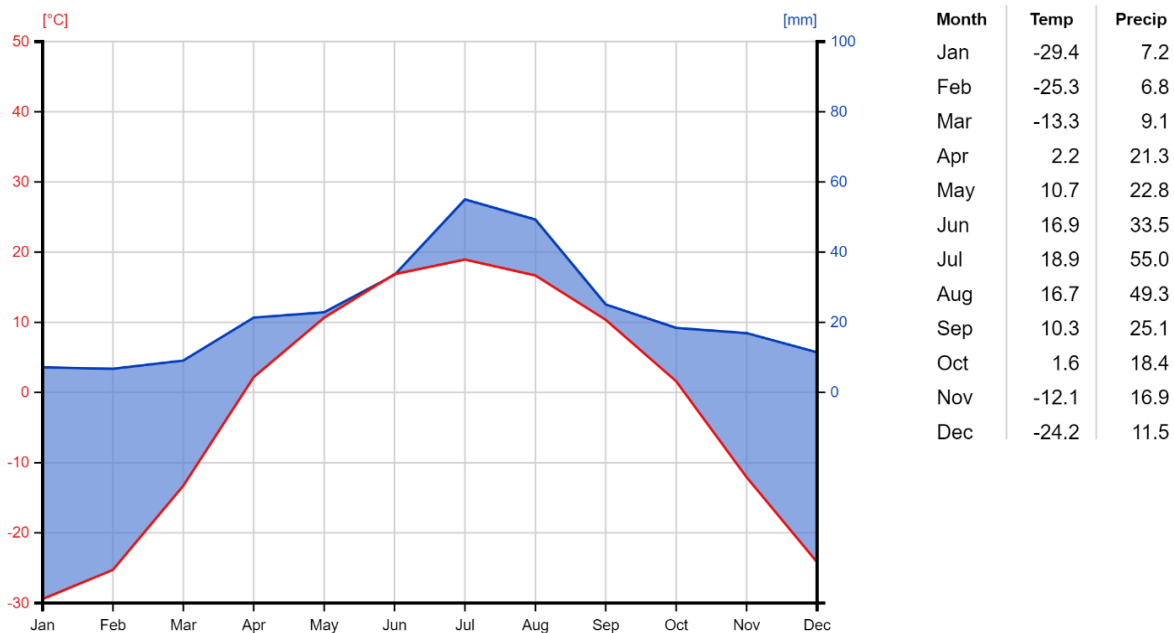

График 2 Уур амьсгал

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН
ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН
ТАЙЛАН

цасан бүрхүүл тогтоно. 11-р сарын эхээр газар хөлдөж эхлэх бөгөөд хөрсний хөлдөлтийн гүн нь 3 м хүрнэ.

Хүснэгтэд үзүүлснээр агаарын температур, хур тунадасны дундаж хэмжээ 7 дугаар сард 18.9⁰С 55.5мм их , 1-р сард -29.4⁰С 7.2 мм бага үзүүлэлттэй байна

3.1 Агаарын температур:

Төслийн районд жилийн дундаж температур -30,9-19,6 °С байна. Хамгийн их хүйтрэлт 1-р сард, хамгийн их халуун 7-р сард болдог.

Увс аймгийн нутаг дэвсгэр нь хотгор гүдгэрийн ялгаа ихтэй байдаг учраас өвөл зуны температурын ялгаа их байдаг. Жилийн хамгийн хүйтэн сар нь 1-р сар бөгөөд хүйтний улирлын жилийн дундаж температур нь Тэс, Баруунтуруун, Улаангом, Малчин, Зүүнговь, Түргэн, Давст сумын нутгаар 31,0-35,1 градус , Хар-ус, Завхан, Өндөрхангай сумын нутгаар 22,1-28,3 градус хүйтэн байна. Жилийн дулаан сар нь 7-р сар бөгөөд дундаж температур нь нийт сумын нутгаар 18.4-26.2 градус дулаан байна. Судалгааны материалаас үзэхэд: Агаарын дундаж температур 2005 онд Тэс суманд -37,40с, Улаангом, Баруунтуруун суманд -34,9-35,20с хүрч тус тус хүйтэрч байсан байна.

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН
ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН
ТАЙЛАН

График 3 Агаарын температур

3.2 Хур тунадас

Жилийн нийлбэр хур тунадасны орон зайн тархалтын тооцооны үр дүнг харвал нам өргөрөгийн нутгаар буюу говь цөлийн бүсэд жилдээ арав хүрэхгүй см хур тунадас орох бөгөөд заримдаа энд хэдэн жил ч бороо орохгүй тохиолдол бий. Энэ нь агаарт агуулагдаж буй усны уурын тоо хэмжээ бага байдагтай шууд холбоотой юм. Оронзайн тархацын хувьд Хангайн нуруу, Хөвсгөл, Хэнтийн уулсаар 300-400 мм, Монгол Алтайн болон ойт хээрийн бүсэд 250-300 мм, хээрийн бүсэд 150-250 мм, говь цөлийн бүсэд 150-50 мм орчим хур тунадас унана. Монгол орны газарзүйн өргөргийн дагуух хур тунадасны тоо хэмжээ газарзүйн нам өргөргөөс өндөр өргөрөг рүү шилжих тусам эрс ихэсдэг байна. Энэ нь газарзүйн өндөршилтэй шууд холбоотой бадаг. Жишээлбэл, 7 сард хойд өргөргийн 42 градусын бүслүүр дээр 31 мм, өргөргийн 46 градусын бүслүүр дээр 52 мм, өргөргийн 50 градусын бүслүүр дээр 96 мм хур тунадас тус ордог байна. Энэ зүй тогтол жилийн хамгийн хүйтэн 1-р сард мөн жилийн нийлбэр үед ч гэсэн хадгалагдаж байна. Хур тунадасны

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

85% орчим нь жилийн дулаан улиралд /VI-IX сард/ үүнээс зөвхөн 7, 8 дугаар сард 30.3мм 36,4мм нь орно.

График 4 Хур тунадас

3.3 Салхины горим

Салхины горим нь агаар мандлын орчил урсгал, агаарын даралт, тухайн нутгийн физик газар зүйн нөхцлөөс ихээхэн шалтгаалдаг. 0 50 100 150 200 250 300 1935 1945 1955 1965 1975 1985 1995 2005 2015 Тунадас, мм Увс аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөний суурь тайлан 2014он Газрын мэргэжлийн байгууллага “Газар дэлхий”ХХК 32 Монгол орны тал хээр, говь, цөлийн бүс нь салхи ихтэй байдаг. Жилийн дундаж салхины хурд энэ бүс нутагт 4-6 м/с. Алтай, Хангай, Хөвсгөл, Хэнтийн уулархаг нутгийн уулс хоорондын хөндийд 1-2 м/с, бусад нутгаар 2-3м/с орчим байдаг. Тус орны 250 хот суурин орчимд хийсэн цаг уурын хэмжилтийн мэдээгээр нутгийн дөрөвний нэг орчимд нь жилийн дундаж салхины хурд 4.0 м/с-ээс их. Ихэнхдээ баруун, баруун хойд, хойд зүгийн салхи зонхилох боловч газрын хотгор гүдгэрийн нөлөөгөөр орон нутгийн ялангуяа уулхөндийн салхи элбэг тохиолдоно. Монгол орны нутгийн 41.3%-ийг эзлэх говь-цөлийн бүсэд сул шороо элбэг, салхи ихтэй тул шороон шуурга олонтаа

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

тохиолдоно. Энэ бүс нутагт жилдээ 30-100 өдөр, Монгол элсний өмнөд захад жилдээ 120 өдөр шороо хийснэ.

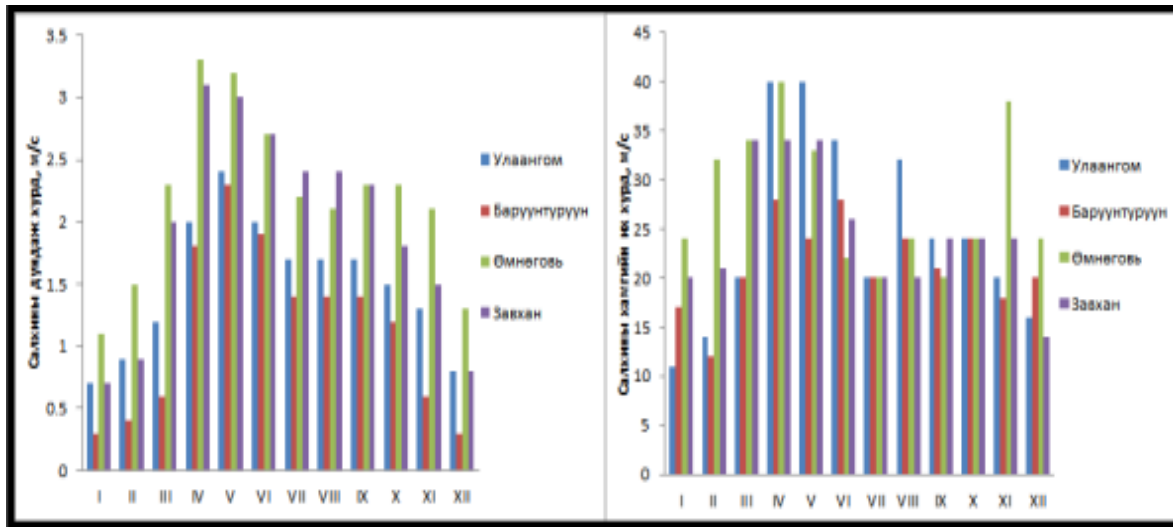

График 5 Салхины дундаж хурд

Увс аймгийн нутгаар салхины сарын дундаж хурд 0,3-3,3 м/с-ийн хооронхэлбэлзэх ба дунджаар 2 орчим м/с, салхины хамгийн их хурд 28-40 м/с хүрдэг бол 15 м/сээс их салхитай өдөр дунджаар 12 өдөр тохиолддог байна. Улаангом станцад 3 ба 4-р сард салхины хамгийн их хурд 40 м/с хүрдэг бол хүчтэй салхитай өдрийн тоо харьцангуй цөөн буюу 4 хоног ажиглагддаг байна.

Салхины дундаж хурд сумын хувьд 1.3 м/с-2.2 м/с байна. Салхины сарын дундаж хурд альч сард 4-өөс хэтрэхгүй. Салхины хамгийн их хурд ихэнх сумдад 20 м/с буюу түүнээс доош байна. Салхи намуун байх давтагдал өвлийн улиралд хамгийн их Увс аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөний суурь тайлан 2014он Газрын мэргэжлийн байгууллага байдаг нь энэ бүс нутагт хүйтэн улиралд эсрэг циклон тогтвортой байрладагтай холбоотой.

3.4 Салхины чиглэл:

Салхины чиглэл нь тухайн газар орны хотгор гүдгэрийн онцлогоор голчлон тодорхойлогдоно. Өөрөөр хэлбэл уулархаг орон нутагт жилийн хүйтэн улиралд хүйтэн агаар өндөрлөг газраасаа нам газар луугаа чиглэн урсах хүндийн хүчний салхи зонхилох ба жилийн дулаан улиралд шатлуур багатай нам даралтын оронд салхины чиглэл тогтворгүй болох хандлага ажиглагдана. Увс аймгийн нутагт газрын хотгор гүдгэрийн онцлогоос болоод уулын хавцал дагуу баруун, зүүний

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН
ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН
ТАЙЛАН

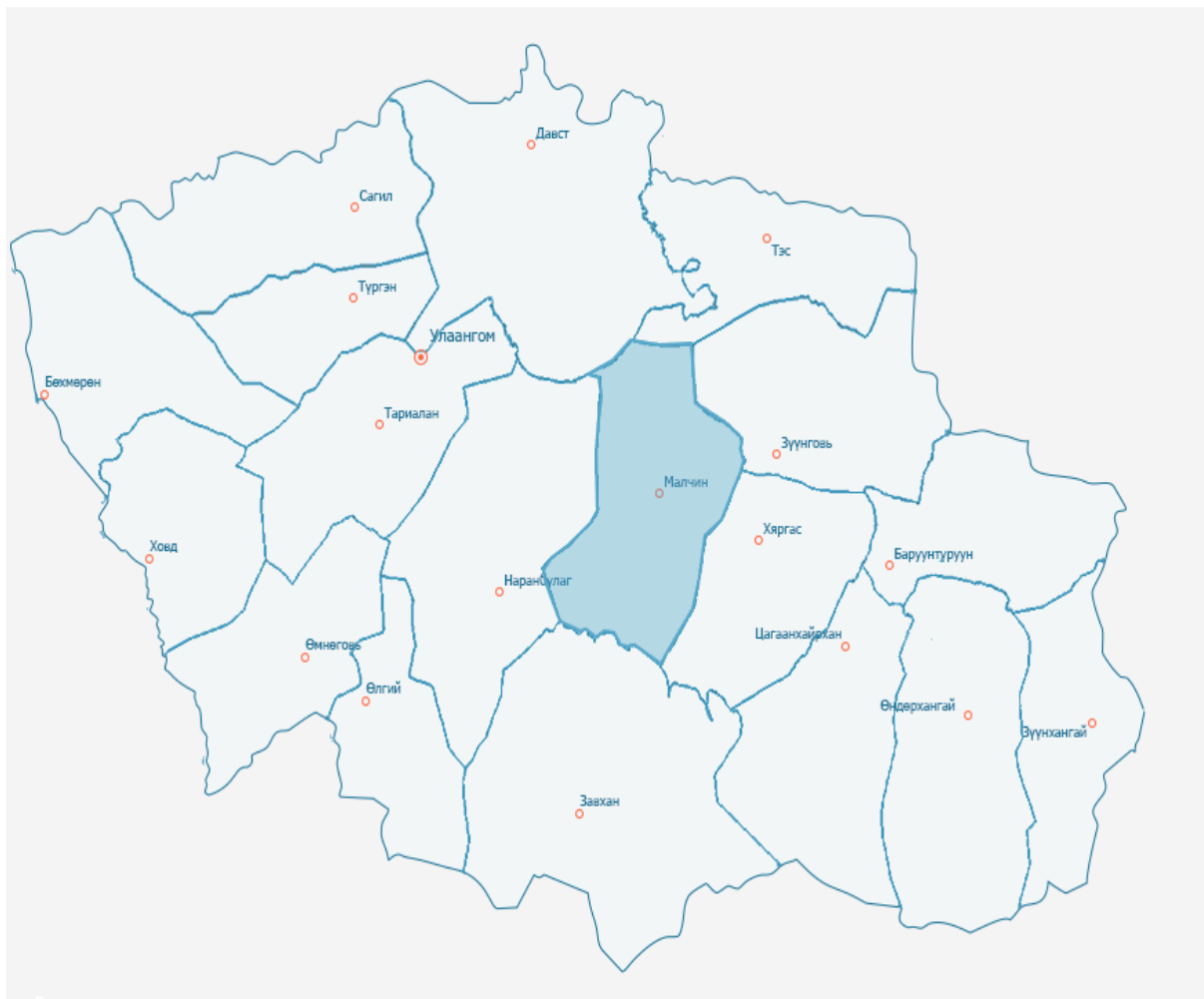
салхи ажиглагдана. Салхины чиглэлийн тухайд өмнөдийн салхины давтагдал
жилийн турш бусад чиглэлийн давтагдлаас давуу байдаг онцлогтой.

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН
ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН
ТАЙЛАН

БҮЛЭГ4, АГААРЫН ЧАНАР

Агаарыг бохирдуулах хими, физик, биологийн сөрөг хүчин зүйлүүд хүний амьсгалах агаартай хамт уушгиар дамжин цусаар тархаж мэдрэл, сэтгэхүй, зүрх судас, амьсгалын эрхтэн болон бусад эрхтэн систем, эд эсэд дагнасан болон хавсарсан нөлөөлөл үзүүлж хурц архаг өвчин үүсгэж, хүний эрүүл мэндийг муутгаж, амь насанд аюул учруулах хүртэл нөлөөлөл үзүүлдэг. Хот суурины гадаад болон дотоод орчны агаар дахь хортой түгээмэл хийтэй бохир агаарыг хүн хэдэн минут, цагаас хэдэн сар, жил амьдралын туршид удаан амьсгалахад тэдний амьсгалын болон зүрх судас, мэдрэлийн системд маш хүчтэй нөлөө үзүүлдэг.

Төслийн талбайн хамгийн ойр орших Малчин сумын харуулын мэдээг ашиглан авч үзлээ

Зураг 7 Увс аймгийн Малчин сумын харуулын байршил

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Увс – Давст сум (Харуул: Давст)

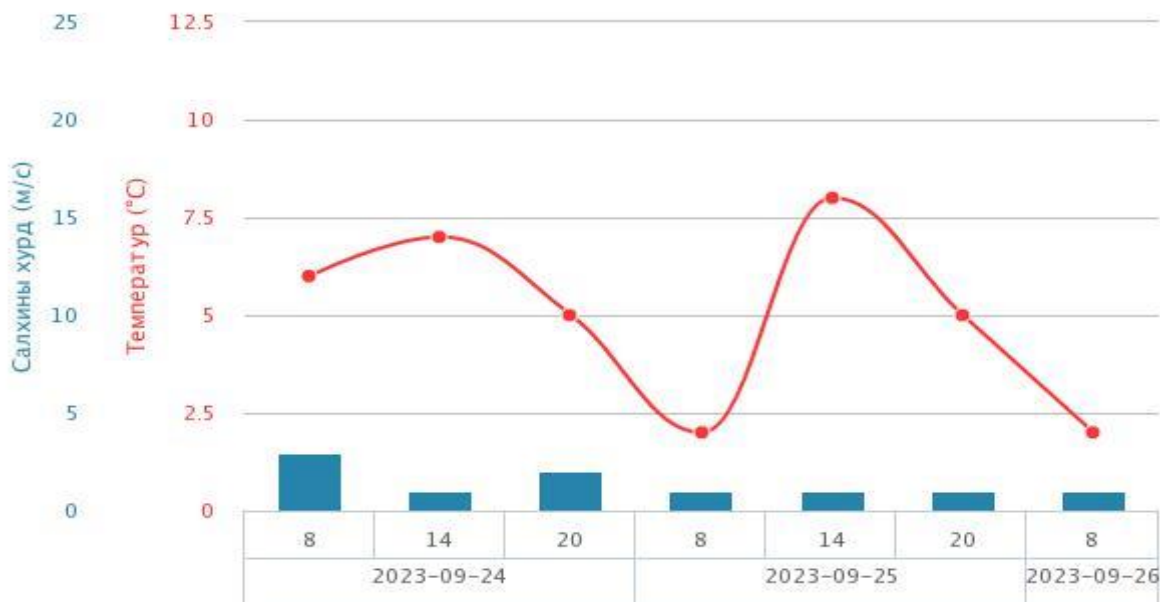

График 6 Давст сумын харуулын мэдээ

Тунадас: Өнгөрсөн 7 хоногт нийт нутгаар бороошиж 1.0-30.6мм тунадас орсон байна. Энэ хугацаанд хамгийн их нь Баруунтуруун 30.6мм, Малчин 19.0мм, Цагаанхайрхан 17.0мм тунадас орсон бол хамгийн бага нь Бөхмөрөн, Наранбулаг 1.0мм, Завхан 1.4мм тунадас орж бусад нутгаар 2.7-15.3 мм тунадас орсон байна.

Салхи: Ихэнх хугацаанд Өндөрхангай, Наранбулаг, Өмнөговь, Завхан сумдад салхины дундаж хурд секундэд 8-18 метр, түр зуур 10-22 метр хүрч ширүүссэн байна. Хамгийн их нь 24-нд Наранбулаг, Завхан сумдад 15-18 метр, түр зуур 20-22 метр хүртэл ширүүсч аюултай үзэгдлийн хэмжээнд хүрсэн байна. Бусад сумдын нутгаар 4-9 м/с салхитай байлаа.

Агаарын температур: Ихэнх хугацаанд нийт нутгаар сэрүүсч шөнөдөө +2...+8 градус, өдөртөө уулархаг нутгаар +6...+14 градус, бусад нутгаар +2...+10 градус, өдөртөө +6...+19 градус дулаан байсан байна.

Цасны зузаан: 25-ны 08 цагийн байдлаар Малчин 27см, Хяргас 9см, Цагаанхайрхан 8см, Баруунтуруун 7см, Өмнөговь 4см, Өндөрхангай, Зүүнхангай 2см цасан бүрхүүл тогтсон байна.

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Нэгж өртөг, мян.төг		Тайлбар	Гүйцэтгэл																																																																																																
АГААРЫН ЧАНАР																																																																																																							
1	Төслийн үйл ажиллагаанаас агаарын чанарт өөрчлөлт орох, агаар бохирдох	Орчны агаарт шинжилгээ хийлгэх	Төслийн талбайн орчим	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан		Агаарын шинжилгээг тухай бүрт хийлгэсэн	 <p align="center">ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ /Central inspection laboratory/</p> <p align="center">МОНГОЛ УЛСЫН ДАХИЙН ГАЗРЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР / ИТЭМЖЛЭГДЭСЭН ЛАБОРАТОРИЙН ОРШИЛТЫН ДЭГНИЙН ХУУДАС / УСНЫ ГАЗАР / Test result of accredited laboratory /</p> <p align="right">TL 092 MNS ISO 17025</p> <table border="1"> <tr> <td>Заснагчийн нэр / Customer name / "АЛГТ"ХХК</td> <td>Дээжний дугаар / Sample location /</td> <td>Дээжний ханг, байршил / Sample location /</td> <td>Уст цэгийн төрөл / Type of water /</td> </tr> <tr> <td>Шинжилгээний төв / Analysis type /</td> <td>Цэвэр усны хими / No 1474</td> <td>Уас аймаг, Наранбулаг сум, Гүнчй хуудай, 1457м</td> <td>Гүнчй хуудай / 49°36'31.0" 92°10'31.1"</td> </tr> <tr> <td>Дээжний хэмжээ / Quantity of sample / 2.0л 2.0л</td> <td>Дээж хүлээн авсан огноо / Receiving date / 2023.09.01</td> <td>Шинжилсэн огноо / Analyzing date / 2023.09.01-09.18</td> <td>Хэвлэсэн огноо / Printed date / 2023.10.04</td> </tr> <tr> <td colspan="2"></td> <td colspan="2">Техникийн шаардлага / Technical requirements / MNS 9900:2018</td> </tr> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th>№</th> <th>Үзүүлэлт / Parameters /</th> <th>Шинжилгээ аргын стандарт / Test method /</th> <th>Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ / Technical specification /</th> <th>Үр дүн / Test result /</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>pH-Усны орчим / Hydrogen ions /</td><td>MNS ISO 10523-2001</td><td>6.5-8.5</td><td>7.90</td></tr> <tr><td>2</td><td>Цэцэглэвч дамжуулах чанар, ионжирт / Electrical conductivity /</td><td>MNS ISO 7888-1999</td><td><1.0</td><td>0.58</td></tr> <tr><td>3</td><td>Карбонат (CO²) м/л / Carbonate ion, mg/L /</td><td>MNS ISO 9963-1-2005</td><td>-</td><td>0.00</td></tr> <tr><td>4</td><td>Гидрокарбонат (HCO₃⁻) м/л / Hydrocarbon ion, mg/L /</td><td>MNS ISO 9963-1-2005</td><td>-</td><td>201.30</td></tr> <tr><td>5</td><td>Ерөнхий катхууль: мг-экв/л / Total hardness, mg-eq/L /</td><td>MNS ISO 6059-2005</td><td><7.0</td><td>4.86</td></tr> <tr><td>6</td><td>Кальци (Ca²⁺) м/л / Calcium ion, mg/L /</td><td>MNS 1097-1970</td><td><100.0</td><td>49.30</td></tr> <tr><td>7</td><td>Магний (Mg²⁺) м/л / Magnesium ion, mg/L /</td><td>MNS 1097-1970</td><td><30.0</td><td>29.18</td></tr> <tr><td>8</td><td>Хлорид (Cl⁻) м/л / Chloride ion, mg/L /</td><td>MNS ISO 9297-2005</td><td><350.0</td><td>12.05</td></tr> <tr><td>9</td><td>Хурдан уусгагдан, м/л / TDS, mg/L /</td><td>MNS 4423-1987</td><td><1000.0</td><td>377.00</td></tr> <tr><td>10</td><td>Сульфат (SO₄²⁻) м/л / Sulfate ion, mg/L /</td><td>MNS 6271-2011</td><td><500.0</td><td>176.73</td></tr> <tr><td>11</td><td>Нитрат (NO₃⁻) м/л / Nitrate ion, mg/L /</td><td>MNS ISO 7890-3-2001</td><td><50.0</td><td>19.10</td></tr> <tr><td>12</td><td>Нитрит (NO₂⁻) м/л / Nitrite ion, mg/L /</td><td>MNS 4431-2005</td><td><1.0</td><td>0.00</td></tr> <tr><td>13</td><td>Аммоний (NH₄⁺) м/л / Ammonia ion, mg/L /</td><td>MNS 1097-1970</td><td><1.5</td><td>0.00</td></tr> <tr><td>14</td><td>Танар (Pb²⁺) м/л / Lead ion, mg/L /</td><td>MNS 4430-2005</td><td><0.3</td><td>0.00</td></tr> <tr><td>15</td><td>Натри +Кали (Na⁺, K⁺) / Sodium+Potassium ion, mg/L /</td><td>MNS 1097-1970</td><td><200</td><td>63.70</td></tr> </tbody> </table> <p>Шинжилгээ гүйцэтгэсэн / Test performed by: / Хөмийн / Chemist /</p> <p>Хянасан / Approved: / Боловсролын зөвлөх / Head of laboratory /</p> <p align="right">Ө.Энхбаярзүлэн / Enkhbayarsülen U / Б.Хуучин / Khuuchin B / Хуудас/ page: 1/1</p>	Заснагчийн нэр / Customer name / "АЛГТ"ХХК	Дээжний дугаар / Sample location /	Дээжний ханг, байршил / Sample location /	Уст цэгийн төрөл / Type of water /	Шинжилгээний төв / Analysis type /	Цэвэр усны хими / No 1474	Уас аймаг, Наранбулаг сум, Гүнчй хуудай, 1457м	Гүнчй хуудай / 49°36'31.0" 92°10'31.1"	Дээжний хэмжээ / Quantity of sample / 2.0л 2.0л	Дээж хүлээн авсан огноо / Receiving date / 2023.09.01	Шинжилсэн огноо / Analyzing date / 2023.09.01-09.18	Хэвлэсэн огноо / Printed date / 2023.10.04			Техникийн шаардлага / Technical requirements / MNS 9900:2018		№	Үзүүлэлт / Parameters /	Шинжилгээ аргын стандарт / Test method /	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ / Technical specification /	Үр дүн / Test result /	1	pH-Усны орчим / Hydrogen ions /	MNS ISO 10523-2001	6.5-8.5	7.90	2	Цэцэглэвч дамжуулах чанар, ионжирт / Electrical conductivity /	MNS ISO 7888-1999	<1.0	0.58	3	Карбонат (CO ²) м/л / Carbonate ion, mg/L /	MNS ISO 9963-1-2005	-	0.00	4	Гидрокарбонат (HCO ₃ ⁻) м/л / Hydrocarbon ion, mg/L /	MNS ISO 9963-1-2005	-	201.30	5	Ерөнхий катхууль: мг-экв/л / Total hardness, mg-eq/L /	MNS ISO 6059-2005	<7.0	4.86	6	Кальци (Ca ²⁺) м/л / Calcium ion, mg/L /	MNS 1097-1970	<100.0	49.30	7	Магний (Mg ²⁺) м/л / Magnesium ion, mg/L /	MNS 1097-1970	<30.0	29.18	8	Хлорид (Cl ⁻) м/л / Chloride ion, mg/L /	MNS ISO 9297-2005	<350.0	12.05	9	Хурдан уусгагдан, м/л / TDS, mg/L /	MNS 4423-1987	<1000.0	377.00	10	Сульфат (SO ₄ ²⁻) м/л / Sulfate ion, mg/L /	MNS 6271-2011	<500.0	176.73	11	Нитрат (NO ₃ ⁻) м/л / Nitrate ion, mg/L /	MNS ISO 7890-3-2001	<50.0	19.10	12	Нитрит (NO ₂ ⁻) м/л / Nitrite ion, mg/L /	MNS 4431-2005	<1.0	0.00	13	Аммоний (NH ₄ ⁺) м/л / Ammonia ion, mg/L /	MNS 1097-1970	<1.5	0.00	14	Танар (Pb ²⁺) м/л / Lead ion, mg/L /	MNS 4430-2005	<0.3	0.00	15	Натри +Кали (Na ⁺ , K ⁺) / Sodium+Potassium ion, mg/L /	MNS 1097-1970	<200	63.70
Заснагчийн нэр / Customer name / "АЛГТ"ХХК	Дээжний дугаар / Sample location /	Дээжний ханг, байршил / Sample location /	Уст цэгийн төрөл / Type of water /																																																																																																				
Шинжилгээний төв / Analysis type /	Цэвэр усны хими / No 1474	Уас аймаг, Наранбулаг сум, Гүнчй хуудай, 1457м	Гүнчй хуудай / 49°36'31.0" 92°10'31.1"																																																																																																				
Дээжний хэмжээ / Quantity of sample / 2.0л 2.0л	Дээж хүлээн авсан огноо / Receiving date / 2023.09.01	Шинжилсэн огноо / Analyzing date / 2023.09.01-09.18	Хэвлэсэн огноо / Printed date / 2023.10.04																																																																																																				
		Техникийн шаардлага / Technical requirements / MNS 9900:2018																																																																																																					
№	Үзүүлэлт / Parameters /	Шинжилгээ аргын стандарт / Test method /	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ / Technical specification /	Үр дүн / Test result /																																																																																																			
1	pH-Усны орчим / Hydrogen ions /	MNS ISO 10523-2001	6.5-8.5	7.90																																																																																																			
2	Цэцэглэвч дамжуулах чанар, ионжирт / Electrical conductivity /	MNS ISO 7888-1999	<1.0	0.58																																																																																																			
3	Карбонат (CO ²) м/л / Carbonate ion, mg/L /	MNS ISO 9963-1-2005	-	0.00																																																																																																			
4	Гидрокарбонат (HCO ₃ ⁻) м/л / Hydrocarbon ion, mg/L /	MNS ISO 9963-1-2005	-	201.30																																																																																																			
5	Ерөнхий катхууль: мг-экв/л / Total hardness, mg-eq/L /	MNS ISO 6059-2005	<7.0	4.86																																																																																																			
6	Кальци (Ca ²⁺) м/л / Calcium ion, mg/L /	MNS 1097-1970	<100.0	49.30																																																																																																			
7	Магний (Mg ²⁺) м/л / Magnesium ion, mg/L /	MNS 1097-1970	<30.0	29.18																																																																																																			
8	Хлорид (Cl ⁻) м/л / Chloride ion, mg/L /	MNS ISO 9297-2005	<350.0	12.05																																																																																																			
9	Хурдан уусгагдан, м/л / TDS, mg/L /	MNS 4423-1987	<1000.0	377.00																																																																																																			
10	Сульфат (SO ₄ ²⁻) м/л / Sulfate ion, mg/L /	MNS 6271-2011	<500.0	176.73																																																																																																			
11	Нитрат (NO ₃ ⁻) м/л / Nitrate ion, mg/L /	MNS ISO 7890-3-2001	<50.0	19.10																																																																																																			
12	Нитрит (NO ₂ ⁻) м/л / Nitrite ion, mg/L /	MNS 4431-2005	<1.0	0.00																																																																																																			
13	Аммоний (NH ₄ ⁺) м/л / Ammonia ion, mg/L /	MNS 1097-1970	<1.5	0.00																																																																																																			
14	Танар (Pb ²⁺) м/л / Lead ion, mg/L /	MNS 4430-2005	<0.3	0.00																																																																																																			
15	Натри +Кали (Na ⁺ , K ⁺) / Sodium+Potassium ion, mg/L /	MNS 1097-1970	<200	63.70																																																																																																			
3	Машин техникийн ашиглалтаас агаар бохирдуулагч хорт хий ялгарах	Тээврийн хэрэгслүүдийг техникийн үзлэгт оруулж, ялгаруулж буй хорт хийн түвшинд хяналт тавих, засвар үйлчилгээг тогтмол хийх	Уурхайн доторх болон гадна	Үйл ажиллагааны зардалд туссан		Тээврийн хэрэгслүүдийг техникийн үзлэгт оруулж, ялгаруулж буй хорт хийн түвшинд хяналт тавьж ажиллаж байна.																																																																																																	

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

4	Хүдэр тээвэрлэлтээс тоосжилт үүсэх	Хүнд машин техник зорчих хэсгийн замын хэсэгт усалгаа хийх	тээвэрлэлт хийх замд			Усалгааг тогтмол хийдэг болно	
5	Газар шорооны ажлын үед агаарт тоосжилт үүсэх	Тоосжилтыг бага байлгахын тулд машин техникийн хурдыг багасгах, зөвшөөрсөн замаар хөдөлгөөнд оролцох, тэмдэг тэмдэглэгээг хатуу мөрдөх	Төслийн талбайн хэмжээнд	130.0	650.0	Төслийн талбайн орчим тэмдэг тэмдэглэгээг тавьж ажиллаж байна.	
ГАЗРЫН ДООРХ УС							

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Газрын доорх усны нөөцийн хомсдол, түвшний бууралт	Ахуйн усны хэрэглээг тогтмол хянах, ашиглах усны төлбөр тооцоог холбогдох байгууллагад төлөх	Үйл ажиллагааны зардалд тусгагдсан	Жил бүр	Үйл ажиллагааны зардалд тусгагдсан	Жил бүр	
	Ажиллагсад ус хэмнэх арга, усны хэрэглээний талаар мэдээлэл, зааварчилгаа тогтмолт өгч байх	100.0	Жил бүр	100.0	Гүний худгаас дээж авж шинжлүүлсэн	
	Усны дээжинд ерөнхий болон хүнд металлын шинжилгээг хийлгэх					
Хур бороо, шар усны үер усны /гадаргын урсац/ нөлөөгөөр шууд бус байдлаар ойролцоох бага гүнтэй малчдын гар худгуудад /газрын доорхи ус/ нөлөөлж, бохирдол үүсгэх	Хүдрийн агуулахын эргэн тойронд борооны ус зайлуулах сувгийг тогтмол засаж цэвэрлэх	Төслийн талбайд	250.0	1250.0	Хүдрийн агуулахын эргэн тойронд борооны ус зайлуулах сувгийг тогтмол засаж цэвэрлэж янзалж байна	
Хөрсөн бүрхэвч						
Хөрсний бохирдол үүсэх	Шатах тослох материал хөрсөнд асгарахаас сэргийлж, зөвхөн тусгайлан цементлэсэн талбайд машинтехник явуулах	Төслийн талбайд			Тусгайлан талбайд үйл ажиллагаа явуулж байна.	

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

		Хөрсний шинжилгээг хөтөлбөрт заасан хугацаанд хийлгэх	Төслийн талбайд			Хөрсний мониторингийн цэгээс хөрсний дээж авч шинжлүүлсэн	
		Хог хаягдлыг ангилан ялгах	Төслийн талбайд			Төсөл хэрэгжих хугацаанд хог хаягдлыг ангилан ялгаж хаяж байна.	
		Зөвшөөрөл бүхий талбайг ашиглах шаардлагагүй талбайг ухахгүй байх	Төслийн талбайд			Зөвшөөрөл бүхий талбайг ашиглаж, лиценцийн хилээс өөр шаардлагагүй талбайг ухахгүй	

**УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

		Маршрутын дагуу тээвэрлэлт хийх	Төслийн талбайд			Батлагдсан маршрутын дагуу үйл ажиллагааг явуулж байна.	
Ургамлан нөмрөг							
	Уурхайн хөрс хуулалт, шимт хөрсний овоолго; Хүдэр олборлолт; Хүдрийн бутлалтын үйл ажиллагаа; Тээвэрлэлтийн улмаас ургамлан талхлагдаж, устгах	Уурхайн эзэмшлийн талбайд байгаа чацаргана, үхрийн нүдний суулгац, улиас бургасыг тогтмол арчлах	Төслийн талбайд				Уурхайн эзэмшлийн талбайд байгаа чацаргана, үхрийн нүдний суулгалтийн ажлыг хийсэн байна.

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Газар шорооны ажлын явцад үүссэн тоос, суларсан хөрс, овоолгын шороо хийсч тоосжилт үүсэх, ургамлан нөмрөг шороо тоосонд	Ургамлан нөмрөгийг сэргээн сайжруулах орчны тоос дарах зорилгоор тодорхой хугацаагаар чийглэх	Төслийн талбайд				
Ургамлан нөмрөг талхлагдах, ургамлын ургац багасах	Өөрөө явагч машин механизмыг тогтсон замд явуулж хэвшүүлэх	Төслийн талбай болон ойр орчимд				
АМЬТНЫ АЙМАГ						
Уурхайн болон дэд бүтцийн үйл ажиллагаа, ашиглалттай холбоотойгоор амьтны аймгийн амьдрах орчин хязгаарлагдах	Төслийн нутаг дэвсгэрийн ойр орчинд амьдарч буй зэрлэг ан амьтдын усны эх үүсвэрийг тогтоох, хэвийн байлгах	Төслийн талбайд				Төслийн талбайд ирэх хүмүүст хууль бус ан агнуурын тухай сануулган өгөн анхааруулж ажиллаж байна.
Хууль бусаар ан, агнуур хийх	Ажилчид болон төсөлтэй холбоотойгоор төслийн талбайд ирэх хүмүүст хууль бус ан агнуурын тухай сануулга, өгч хууль тогтоомжийг танилцуулан ан агнуур хийлгэхгүй байх арга хэмжээ авах	Төслийн талбайд				

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

	Уурхайлалтын ажлын явцад газрын хэвлийгээс шинээр олдвор илрэх	Газрын хэвлийг ашиглах явцад түүх, соёлын дурсгалт зүйл илэрвэл ажлаа зогсоож энэ тухай сумын Засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэх	Төслийн талбай болон ойр орчимд			Газрын хэвлийг ашиглах явцад түүх, соёлын дурсгалт зүйл илэрвэл ажлаа зогсоож мэдэгдэх болно.
--	--	---	---------------------------------	--	--	---

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

БҮЛЭГ 6. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1.	Техникийн нөхөн сэргээлт	Гадаад овоолго	м ³	1678.5	Уулын ажлын зардалд	2023 он	
2.	Биологийн нөхөн сэргээлт	Шимт хөрсийг хадгалж хамгаалах			тусгасан		
3.	Татан буулгах, хаалтад бэлтгэх						
	Нийт	450,0					

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

БҮЛЭГ 7.ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалл ын арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нэгжийн өртөг мян.төг	Хэрэгжүү лэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал	
Увс аймгийн Тариалан сумын нутаг Бургастайн Элсэн зуух орчмын 1,5 га талбайд нөхөн сэргээлт хийхээр төлөвлөөд байна.		Координат			Уул уурхайн үйл ажиллагааны	
		1. 49° 30' 00" N				
		91° 53' 40"				
	Техникийн нөхөн	2. 49° 29' 58"N 91°53' 39.37"E	1,000,00		2023 оны 3-р	улмаас эвдрэд орсон газарт техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх
	сэргээлт	3. 49°29'57.48" N 91°53' 53"E			улиралд	аргачлал, Эвдэрсэн
		4. 49° 29' 56" N, 91°53' 52.21"E				газрын нөхөн сэргээлт нэр
		Өргөн 55м, урт 275м, нийт 1,5 га				томьёо, тодорхойлолт MNS5914:2008
		Нийт		1,000,000		

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

БҮЛЭГ 8. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Гол ба болзошгүй нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Нэгж өртөг, мян.төг	Нийт 5 жилийн зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
1	Гэнэтийн үер усны аюул	Гэнэтийн үер, усны аюул ослоос сэргийлэх зорилгоор суваг шуудуу Татах	Төслийн талбайд				Суваг шуудуу татсан
2	Цаг уурын тааламжгүй нөхцөлөөс үүдэн даарах, халууцах, даралт ихсэх, хууч өвчин хөдлөх, ханиад томуу хүрэх, хатгалгаа авах зэргээр хүний биед сөргөөр нөлөөлж болзошгүй.	Ажилчдыг каска, респиратор, ажлын хувцас, нүдний шил, чихэвч зэрэг тоос, чимээ шуугианы аюулгүй ажиллагааны хувцас хэрэгслэлээр бүрэн хангаж байх	Уурхайн нийт ажилчид	27 ажилчдад жилийн хувцас			Төсөл хэрэгжих хугацаанд
3	Уурхайн үйл ажиллагаанаас үүсэх тоос шороо, хорт хий зэрэг нь хүний эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлнө.	Бүх ажилчдыг эрүүл мэндийг мэргэжлийн эмч нарт үзүүлж, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний эмчийн хяналтад байлгах Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сургалт зохион байгуулах					
				/байгаль хамгаалах зардал орохгүй/			

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

БҮЛЭГ 9. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

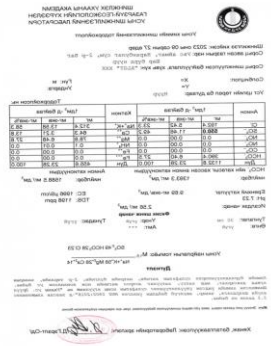
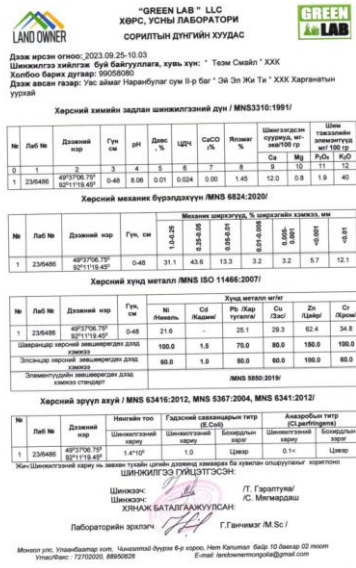
№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Нэгжийн зардал, төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1.	Ахуйн	Хатуу хог хаягдлыг цуглуулж нэгдсэн цэгт хүргэж устгаж байх	Уурхайн ашиглалтын талбай			650.0	7 хоногт 1 удаа	
		Хог хаягдлыг ангилан ялгах, хог хаягдлыг багасгах дадлыг ажилчдад эзэмшүүлэх,				200.0	Төслийн үйл ажиллагааны туршид	
		Ахуйн гаралтай хог хаягдал цуглуулах цэгийг ариутгаж байх				100.0	14 хоногт 1 удаа	
2.	Үйлдвэрийн	Хаягдал дугуй болон төмөр, тосыг тусгай саванд цуглуулж, хаягдлыг ангилан ялган, хоёрдогч түүхий эд авах цэгт нийлүүлэх				Үйл ажиллагааны зардал	Сард 1 удаа	

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

БҮЛЭГ 10. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Дээж авах цэгийн тоо	Дээж авах байршил	Хугацаа ба давтамж	Нэгж өртөг, жилийн нийт зардал мян.төг	Баримтлах стандарт, арга аргачлал	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ																																																																																																				
<p>SO2 NO2 Нийт тоос PM10 PM 2.5 дуу чимээ</p>	<p>4 цэгт</p>	<p>Ажилчдын кемп орчим Бутлуур орчим Ил уурхай орчим Овоолго орчим</p>	<p>Жилд 2 Удаа</p>	<p>268.0</p>	<p>MNS 4585:2007 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 3384:1982 Сорьц авахад тавих ерөнхий шаардлага MNS 4048:1988 Тоосны хэмжээг тодорхойлох жингийн арга MNS 0017-2-5-11:1988 Агаар дахь азотын давхар ислийн хэмжээг тодорхойлох Фотокolorиметрийн арга MNS 5013:2009</p>	 <p>ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ /Central inspection laboratory/</p> <p>МОНГОЛ УРСУЙН ЗАСГИЙН ГАЗАР /State Great Khural/</p> <p>ЗАСГИЙН ГАЗРЫН КЭРЭГЛЭГЧ/АКРЕДИТЭГДЭГ УСНЫ ГАЗАР /Accredited laboratory/</p> <p>ИТГЭМЖЛЭГДЭСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРЛИДЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС /Test result of accredited laboratory/</p> <p>ТЛ 082 MNS ISO 17025</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Захиалагчийн нэр / Customer name / "ALOT" ЭХХ</th> <th>Шинжилгээний төрөл / Analysis type /</th> <th>Дэглэмийн дугаар / Test number /</th> <th>Дэглэмийн зам, байршил / Sample location /</th> <th>Уст шалтгаан / Type of water /</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Цэвэр усны хөмөр</td> <td>№ 1474</td> <td>Увс аймга, Наранбулаг сум, Гүний худаг, 145/м</td> <td>Гүний худаг</td> <td>49°30'31" 0" 92°10'57" 1"</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Дэглэмийн хэмжээ / Quantity of sample /</th> <th>Дэж хүлээн авсан өдөр / Receiving date /</th> <th>Шинжилсэн өдөр / Analyzing date /</th> <th>Хэвлэсэн өдөр / Printed date /</th> <th>Техникийн шаардлага / Technical requirements /</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2.0л/ 2.0l</td> <td>2023.09.01</td> <td>2023.09.01-09.18</td> <td>2023.10.04</td> <td>MNS 0900-2018</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th>№</th> <th>Үзүүлэлт / Parameters /</th> <th>Шинжилэх аргын стандарт / Test method /</th> <th>Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ / Technical specification /</th> <th>Үр дүн / Test result /</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>pH-Усны орчин / Hydrogen ions /</td> <td>MNS ISO 10523-2001</td> <td>6.5-8.5</td> <td>7.90</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Цэвэрлэлийн дамжуулах чанар, мСм/см / Electrical conductivity /</td> <td>MNS ISO 7888-1999</td> <td><1.0</td> <td>0.58</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Карбонат (CO²⁺) м/л / Carbonate ion, mg/L /</td> <td>MNS ISO 9963-1-2005</td> <td>-</td> <td>0.00</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>Гидрокарбонат (HCO³⁻) м/л / Hydrocarbon ion, mg/L /</td> <td>MNS ISO 9963-1-2005</td> <td>-</td> <td>201.30</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>Ерөнхий хардуул, м-эс/л / Total hardness, mg-eq/L /</td> <td>MNS ISO 6059-2005</td> <td><7.0</td> <td>4.86</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>Кальци (Ca²⁺) м/л / Calcium ion, mg/L /</td> <td>MNS 1097-1970</td> <td><100.0</td> <td>49.30</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>Магни (Mg²⁺) м/л / Magnesium ion, mg/L /</td> <td>MNS 1097-1970</td> <td><30.0</td> <td>29.18</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>Хлорид (Cl⁻) м/л / Chloride ion, mg/L /</td> <td>MNS ISO 9297-2005</td> <td><350.0</td> <td>12.05</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>Хуурай үлдэгдэл, м/л / TDS, mg/L /</td> <td>MNS 4423-1997</td> <td><1000.0</td> <td>377.00</td> </tr> <tr> <td>10</td> <td>Сульфат (SO²⁻) м/л / Sulfate ion, mg/L /</td> <td>MNS 6271-2011</td> <td><500.0</td> <td>176.73</td> </tr> <tr> <td>11</td> <td>Нитрат (NO³⁻) м/л / Nitrate ion, mg/L /</td> <td>MNS ISO 7890-3-2001</td> <td><50.0</td> <td>19.10</td> </tr> <tr> <td>12</td> <td>Нитрит (NO²⁻) м/л / Nitrite ion, mg/L /</td> <td>MNS 4431-2005</td> <td><1.0</td> <td>0.00</td> </tr> <tr> <td>13</td> <td>Аммоний (NH⁴⁺) м/л / Ammonia ion, mg/L /</td> <td>MNS 1097-1970</td> <td><1.5</td> <td>0.00</td> </tr> <tr> <td>14</td> <td>Темур (Fe³⁺) м/л / Ferrum ion, mg/L /</td> <td>MNS 4430-2005</td> <td><0.3</td> <td>0.00</td> </tr> <tr> <td>15</td> <td>Натри-Кали (Na⁺, K⁺) / Sodium+Potassium ion, mg/L /</td> <td>MNS 1097-1970</td> <td><200</td> <td>63.70</td> </tr> </tbody> </table> <p>Шинжилгээг гүйцэтгэсэн / Test performed by: Хими / Chemist /</p> <p>Хансан / Approved: В.Энхбаярсалан / Enkhbayarsalan, U /</p> <p>Лабораторийн эрхлэх / Head of laboratory: Б.Хулалчин / Khulalchin, B /</p> <p>Хуудас / page: 1/1</p>	Захиалагчийн нэр / Customer name / "ALOT" ЭХХ	Шинжилгээний төрөл / Analysis type /	Дэглэмийн дугаар / Test number /	Дэглэмийн зам, байршил / Sample location /	Уст шалтгаан / Type of water /	Цэвэр усны хөмөр	№ 1474	Увс аймга, Наранбулаг сум, Гүний худаг, 145/м	Гүний худаг	49°30'31" 0" 92°10'57" 1"	Дэглэмийн хэмжээ / Quantity of sample /	Дэж хүлээн авсан өдөр / Receiving date /	Шинжилсэн өдөр / Analyzing date /	Хэвлэсэн өдөр / Printed date /	Техникийн шаардлага / Technical requirements /	2.0л/ 2.0l	2023.09.01	2023.09.01-09.18	2023.10.04	MNS 0900-2018	№	Үзүүлэлт / Parameters /	Шинжилэх аргын стандарт / Test method /	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ / Technical specification /	Үр дүн / Test result /	1	pH-Усны орчин / Hydrogen ions /	MNS ISO 10523-2001	6.5-8.5	7.90	2	Цэвэрлэлийн дамжуулах чанар, мСм/см / Electrical conductivity /	MNS ISO 7888-1999	<1.0	0.58	3	Карбонат (CO ²⁺) м/л / Carbonate ion, mg/L /	MNS ISO 9963-1-2005	-	0.00	4	Гидрокарбонат (HCO ³⁻) м/л / Hydrocarbon ion, mg/L /	MNS ISO 9963-1-2005	-	201.30	5	Ерөнхий хардуул, м-эс/л / Total hardness, mg-eq/L /	MNS ISO 6059-2005	<7.0	4.86	6	Кальци (Ca ²⁺) м/л / Calcium ion, mg/L /	MNS 1097-1970	<100.0	49.30	7	Магни (Mg ²⁺) м/л / Magnesium ion, mg/L /	MNS 1097-1970	<30.0	29.18	8	Хлорид (Cl ⁻) м/л / Chloride ion, mg/L /	MNS ISO 9297-2005	<350.0	12.05	9	Хуурай үлдэгдэл, м/л / TDS, mg/L /	MNS 4423-1997	<1000.0	377.00	10	Сульфат (SO ²⁻) м/л / Sulfate ion, mg/L /	MNS 6271-2011	<500.0	176.73	11	Нитрат (NO ³⁻) м/л / Nitrate ion, mg/L /	MNS ISO 7890-3-2001	<50.0	19.10	12	Нитрит (NO ²⁻) м/л / Nitrite ion, mg/L /	MNS 4431-2005	<1.0	0.00	13	Аммоний (NH ⁴⁺) м/л / Ammonia ion, mg/L /	MNS 1097-1970	<1.5	0.00	14	Темур (Fe ³⁺) м/л / Ferrum ion, mg/L /	MNS 4430-2005	<0.3	0.00	15	Натри-Кали (Na ⁺ , K ⁺) / Sodium+Potassium ion, mg/L /	MNS 1097-1970	<200	63.70
Захиалагчийн нэр / Customer name / "ALOT" ЭХХ	Шинжилгээний төрөл / Analysis type /	Дэглэмийн дугаар / Test number /	Дэглэмийн зам, байршил / Sample location /	Уст шалтгаан / Type of water /																																																																																																						
Цэвэр усны хөмөр	№ 1474	Увс аймга, Наранбулаг сум, Гүний худаг, 145/м	Гүний худаг	49°30'31" 0" 92°10'57" 1"																																																																																																						
Дэглэмийн хэмжээ / Quantity of sample /	Дэж хүлээн авсан өдөр / Receiving date /	Шинжилсэн өдөр / Analyzing date /	Хэвлэсэн өдөр / Printed date /	Техникийн шаардлага / Technical requirements /																																																																																																						
2.0л/ 2.0l	2023.09.01	2023.09.01-09.18	2023.10.04	MNS 0900-2018																																																																																																						
№	Үзүүлэлт / Parameters /	Шинжилэх аргын стандарт / Test method /	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ / Technical specification /	Үр дүн / Test result /																																																																																																						
1	pH-Усны орчин / Hydrogen ions /	MNS ISO 10523-2001	6.5-8.5	7.90																																																																																																						
2	Цэвэрлэлийн дамжуулах чанар, мСм/см / Electrical conductivity /	MNS ISO 7888-1999	<1.0	0.58																																																																																																						
3	Карбонат (CO ²⁺) м/л / Carbonate ion, mg/L /	MNS ISO 9963-1-2005	-	0.00																																																																																																						
4	Гидрокарбонат (HCO ³⁻) м/л / Hydrocarbon ion, mg/L /	MNS ISO 9963-1-2005	-	201.30																																																																																																						
5	Ерөнхий хардуул, м-эс/л / Total hardness, mg-eq/L /	MNS ISO 6059-2005	<7.0	4.86																																																																																																						
6	Кальци (Ca ²⁺) м/л / Calcium ion, mg/L /	MNS 1097-1970	<100.0	49.30																																																																																																						
7	Магни (Mg ²⁺) м/л / Magnesium ion, mg/L /	MNS 1097-1970	<30.0	29.18																																																																																																						
8	Хлорид (Cl ⁻) м/л / Chloride ion, mg/L /	MNS ISO 9297-2005	<350.0	12.05																																																																																																						
9	Хуурай үлдэгдэл, м/л / TDS, mg/L /	MNS 4423-1997	<1000.0	377.00																																																																																																						
10	Сульфат (SO ²⁻) м/л / Sulfate ion, mg/L /	MNS 6271-2011	<500.0	176.73																																																																																																						
11	Нитрат (NO ³⁻) м/л / Nitrate ion, mg/L /	MNS ISO 7890-3-2001	<50.0	19.10																																																																																																						
12	Нитрит (NO ²⁻) м/л / Nitrite ion, mg/L /	MNS 4431-2005	<1.0	0.00																																																																																																						
13	Аммоний (NH ⁴⁺) м/л / Ammonia ion, mg/L /	MNS 1097-1970	<1.5	0.00																																																																																																						
14	Темур (Fe ³⁺) м/л / Ferrum ion, mg/L /	MNS 4430-2005	<0.3	0.00																																																																																																						
15	Натри-Кали (Na ⁺ , K ⁺) / Sodium+Potassium ion, mg/L /	MNS 1097-1970	<200	63.70																																																																																																						
<p>УСАН ОРЧИН</p>																																																																																																										

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ "ХАРГАНАТ"-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

<p>Усны ерөнхий хими, бактерлогийн шинжилгээ (рН, ЕС, TDS, нийт шүлтлэг, рН, Cl, SO4, NO2, NO3, CO3, HCO3) Хүнд металлын шинжилгээ (As, U, Pb, W, Th, Sn, Cs, Cd, Nb, Se, Zn, Zr)</p>	<p>Уурхайн усан 3 цэгт * хангамжийн ерөнхий худаг хими, хүнд Шар бүрд нуур металл Шар бүрдийн булаг</p>	<p>Уурхайн усан 3 цэгт * хангамжийн ерөнхий худаг хими, хүнд Шар бүрд нуур металл Шар бүрдийн булаг</p>	<p>Жилд 2</p>	<p>400.0</p>	<p>2000.0</p>	
<p>Хөрсний чанар</p>						
<p>Ялзмаг, рН, давжилт, P25, K2O, Ширхэгийн бүрэлдэхүн, Хөрсний хүнд металлын бохирдол (Pb), (Cr), (Zn), (Ni), (Cd), (ГЗХ, БОХЗТЛ)</p>	<p>4 цэгт</p>	<p>Ажилчдын кемп орчим Ил уурхай орчим Бутлуур орчим ШТС орчим</p>	<p>Жилд 2 удаа</p>	<p>400.0</p>	<p>2000.0</p>	
<p>ОХШХ-Т НИЙТ</p>				<p>2,118.0</p>		

УВС АЙМГИЙН НАРАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ХАРГАНАТ”-ЫН ТӨМРИЙН ОРДЫН ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

БҮЛЭГ 11. УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ БИЕЛЭЛТ

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв /мян.төг/	Хэрэгжүүлэх хуваарь			Хариуцсан албан тушаалтан Тайлбар
			2023 он			
			Сар	Сар	Сар	
1	Байгаль орчны жил бүрийн төлөвлөгөөг батлуулах		12-р сар			2023 оны төлөвлөгөө батлуулж биелэлтийн тайланг гүйцэтгэж байна.
2	Байгаль орны аудит хийлгэх	600.0	5-р сар			Байгаль орчны аудитыг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэж байна
3	Ажиллагсдад байгаль хамгаалах асуудлаар мэргэжлийн байгууллагын хүмүүсээр сургалт зохион байгуулах		5-р сар	11-р сар		